

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 84P/51/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123211410
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krivulčíková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2024:3123211410.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou JUDr. Katarínou Krivulčíkovou vo veci starostlivosti súdu o mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX, t.č. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti A. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. E. F. XXXX/XX, G., zastúpený opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, dieťa rodičov neb. H. C., zomr. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XX, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Ilava, v konaní o návrhu otca na pravidelné informovanie o mal. dieťati a o úpravu styku, takto

rozhodol:

- Súd návrh z a m i e t a.
- Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec sa podaným návrhom domáhal, aby súd uložil povinnosť starému otcovi A. C., aby ho písomne informoval o zdraví, aktivitách a vývine mal. A., o jeho výsledkoch v škole, kamarátoch a záľubách. Súčasne žiadal, aby mu bolo umožnené zo strany starého otca maloletého vykonať každý mesiac video návštevu s maloletým cez Skype, čo im ústav na výkon trestu v rôznych termínoch umožňuje. Zároveň navrhoval aby mu sociálna kuratela posielala posudky zo šetrení. Uviedol, že návrh nemieni vziať späť a trvá na ňom v plnom rozsahu.

2. Opatrovník a starý otec maloletého sa k návrhu písomne nevyjadrili.

3. Otec na pojednávaní zotrval na svojom návrhu v celom rozsahu. Uviedol, že nemá o maloletom žiadne informácie, nakoľko starý otec neumožňuje stretávanie sa s maloletým ani jeho príbuzným, s ktorými je v kontakte. Jedná sa o jeho brata a krstnú mamu.

4. Na pojednávaní opatrovník uviedol, že doporučuje návrhu nevyhovieť, nakoľko názor maloletého zisťovali opakovane, pričom tento akýkoľvek kontakt s otcom zásadne odmieta. Zároveň uviedol, že zo strany úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately nie je povinnosť vyplývajúca z právneho predpisu informovať rodičov o mal. dieťati. V rámci náhradnej osobnej starostlivosti pravidelne vykonávajú šetrenia v domácnosti starého otca a sú v kontakte s maloletým. V prípade negatívnych zistení by v záujme mal. dieťaťa podali súdu správu a vykonali ďalšie opatrenia. V súčasnosti je však starostlivosť starého otca o dieťa na výbornej úrovni. V októbri 2023 súd konal o rovnakom návrhu otca a vtedy bol s mal. A. vykonaný pohovor, pričom vtedy sa vyjadril negatívne. Naposledy, t.j. dňa 05.02.2024 bol opätovne vykonaný pohovor s maloletým, za účelom zistiť názor mal. A.. V pohovore dňa 18.10.2023 mal. A. uviedol, že vie kde je jeho táto, uviedol: „je v base a je tam preto, lebo urobil zle mame. Viem, že chce aby som prišiel za ním s J.. Ja tam nechcem chodiť s J., ja tam nechcem chodiť, teda išiel by som sa za ním pozrieť ale nie s J., radšej s A.. Na táta nemyslím,

ale teda nechcem tam chodiť. Tato mi napísal list, neviem čo tam bolo napísané.“ V pohovore dňa 05.02.2024 mal. A. uviedol, že nemá záujem hovoriť o svojom otcovi, nechce sa s ním stretnúť a ani si s ním písať. Uviedol, že platí to, čo povedal minule, pričom si spomínal na posledný rozhovor v rovnakej veci. Pri rozhovore maloletý zostával smutný. Vzhľadom k tomu, čo uviedol maloletý dňa 05.02.2024 je kolízny opatrovník toho názoru, že je zrejmé, že rozumová vyspelosť maloletého je na vysokej úrovni, pričom tento nemá záujem stretávať sa s otcom a bol zarmútený.

5. Starý otec maloletého A. C. s návrhom nesúhlasil. Uviedol, že nie je ochotný za žiadnych okolností poskytnúť otcovi informácie o mal. dieťaťu. Uviedol, že keď bude mal. A. dospelý, môže otca kontaktovať, ale on nie je ochotný akékoľvek informácie poskytovať. Nedovolí, aby mal. A. navštevoval otca, nakoľko maloletý aj so svojou staršou sestrou H. navštevovali rok po tom, čo ich matka zomrela, psychologickú ambulanciu. Uviedol, že momentálne sa ich zdravotný stav zlepšil, avšak maloletý má doposiaľ traumu z toho, ako sa otec správal k matke. Zároveň uviedol, že sa s maloletým v rozprávaní stretávajú s otcom, maloletý sa však nechce o tom rozprávať. Má v sebe traumu, ktorú prežil, to čo videl, ako sa otec správal k matke. Dieťa aj zo spánku vykrikuje: „Mama, mama.“ V závere uviedol, že mal. A. sa dobre učí a má vzorné správanie. Nemá s ním žiadne výchovné problémy, pričom maloletý nemá vážnejšie zdravotné problémy. Je žiakom 2. ročníka základnej školy, kde navštevuje športové krúžky.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca, starého otca, kolízneho opatrovníka, oboznámením pripojených spisov Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. PB-6P/32/2022 a sp. zn. PB-1T/121/2022.

7. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 07.02.2023, sp. zn. PB-1T/121/2022 - 336, právoplatným dňa 09.02.2023, bol otec ako obžalovaný uznaný vinným zo spáchania zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukázaním na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 9 (slovom: deväť) rokov a 6 (slovom: šesť) mesiacov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, za súčasného uloženia povinnosti nahradiť škodu poškodenému A. C., nar. XX.XX.XXXX vo výške 1.490,35 Eur. So zvyškom nároku na náhradu škody súd odkázal poškodeného na civilný proces. Vyššie uvedeného skutku sa otec dopustil voči matke mal. A. neb. H. C., zomr. XX.XX.XXXX. Z odôvodnenia zhora uvedeného rozsudku vyplýva, že dňa 15.07.2022 okolo 22.45 h v spálni rodinného domu na adrese I. XX, K. G., obv. B. (otec mal. A.) pod vplyvom alkoholu, po predchádzajúcom verbálnom konflikte, opakovane, presne nezisteným počtom úderov pästí oboch rúk, veľmi silnou intenzitou udieral svoju družku H. C. (matku mal. A.), s ktorou žil v uvedenom rodinnom dome, najmä do oblasti hlavy a tváre ale aj do ďalších častí jej tela, pričom počas fyzického útoku H. C. ležala na posteli a fyzický útok ukončil až po príchode svojho brata J. B. do miestnosti, ktorý ho od H. C. oddelil, následne obv. B. z miestnosti odišiel, no po chvíli sa tam v dôsledku verbálneho útoku H. C. voči jeho osobe vrátil a opätovne ju opakovane udieral pästami oboch rúk najmä do oblasti hlavy a tváre ale aj do ďalších častí jej tela, pričom počas tohto útoku H. C. sedela na podlahe opretá o posteľ, následne dňa 17.07.2022 okolo 12.00 h došlo k rapídne zhoršeniu jej zdravotného stavu, ktorý vyžadoval akútnu resuscitáciu, hospitalizáciu na oddelení Anesteziológie a intenzívnej medicíny OAIM (ARO), nemocnice Žilina a následné preloženie do Univerzitnej nemocnice Martin, kde zomrela. Pričom vykonanou pitvou tela H. C. bolo zistené, že obv. B. poškodenej H. C. spôsobil viacerá zranenia, následkom ktorých zranení došlo u poškodenej H. C. k biologickej (cerebrálnej) smrti mozgu, ktorá bola konštatovaná dňa 21.07.2022 o 10.45 h v Univerzitnej nemocnici Martin.

8. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 19.10.2022, sp. zn. PB-6P/32/2022 – 54, súd okrem iného zveril mal. H. C., nar. XX.XX.XXXX a mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca A. C., nar. XX.XX.XXXX. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 19.11.2022 v bode I., II. a IV. v časti týkajúcej sa mal. H. C. a v časti týkajúcej sa mal. A. B. bol predmetný rozsudok potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28.03.2023, sp. zn. 6CoP/5/2023 – 90, právoplatným dňa 14.04.2023.

9. Podľa § 92 ods. 1 Vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy, ak súd hodnotí výkon náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti, môže si na tento účel najmä vyžiadať správu o maloletom dieťati od orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, iných osôb, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, osoby, ktorej bolo dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúna. Súd vymedzí rozsah požadovanej správy o maloletom dieťati a oblasti, na ktoré má byť zameraná,

vrátane otázok, ktoré kladie v súvislosti s hodnotením výkonu náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti.

10. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

11. Podľa čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

12. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 24 ods. 6 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

14. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

14. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

15. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

16. Po zhodnotení všetkých skutočností dôkazov súd dospel jednoznačne k záveru, že návrh otca nie je dôvodný v žiadnej časti. Otec sa toho času nachádza v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava, kde vykonáva nepodmienečný trest v trvaní 9 rokov a 6 mesiacov, ktorý mu bol uložený pre zločin zabitia, pričom tohto skutku sa dopustil voči matke mal. A.. Vzhľadom na predmetné udalosti bol mal. A. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca, kde žije spolu aj so svojou sestrou mal. H.. V súčasnosti nemá otec kontakt s maloletým, pričom súd prostredníctvom kolízneho opatrovníka opakovane zisťoval názor mal. dieťaťa k prípadnému styku s otcom a zistil, že maloletý A. akýkoľvek kontakt s otcom zásadne odmieta, nechce sa s ním stretnúť ani písať. Uviedol, že s otcom nechce mať

nič spoločné, pričom už len pri komunikácii s kolíznym opatrovníkom o otcovi zostal zarmútený, bez záujmu o predmetnú debatu. Z výpovede starého otca a z pripojeného spisu Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. PB-6P/32/2022 tiež vyplýva, že rok po smrti matky maloletého navštevoval mal. A. aj so svojou sestrou psychológa, a hoci sa toho času stav maloletého zlepšil, naďalej je poznačený z toho, ako sa otec správal k jeho matke.

17. S poukazom na vyššie uvedené súd dospel jednoznačne k záveru, že styk otca s mal. A. toho času nie je v záujme maloletého. Maloletý kontakt s otcom odmieta, pričom vzhľadom na udalosti, ktoré sa stali v rodine dieťaťa v súvislosti násilným správaním sa otca k matke a jej následným úmrtím, len v krátkej minulosti (júl 2022) súd má za to, že styk maloletého s otcom nie v záujme zachovania priaznivého psychického a fyzického vývoja dieťaťa, zachovania jeho emocionálnej stability a pocitu istoty a bezpečia. Nakoľko v konaní bolo preukázané, že maloletý je poznačený traumou zo správania otca, ktorá sa odzrkadlila na jeho psychickom stave po smrti jeho matky, kedy maloletý navštevoval psychologickú ambulanciu, za uvedenej situácie, kedy otec svojím agresívnym správaním spôsobil smrť matky maloletého, čoho svedkom bol práve maloletý, je neprípustné, aby bol tento akýmkoľvek spôsobom k styku s otcom nútený.

18. Vzhľadom k veku maloletého a jeho rozumovým a vôľovým schopnostiam je súd toho názoru, že maloletý potrebuje za účelom obnovenia väzby s otcom predovšetkým čas, ktorý sa momentálne súdu nejaví ako dostatočný. Súd hľadá primárne na záujmy maloletého dieťaťa, pričom nariadením povinného stretávania sa maloletého s otcom prostredníctvom komunikačného programu Skype, prípadne osobne v ústave na výkon trestu odňatia slobody a jeho nútením do komunikácie s otcom by podľa názoru súdu rozhodne došlo k ohrozeniu vývinu dieťaťa, pretože by to bol k okolnostiam prípadu neprimeraný zásah do duševnej, telesnej a citovej integrity dieťaťa. Súd tiež poukazuje na to, že dieťa nemôže za vzniknutú situáciu v jeho rodine, ale zodpovednosť musí znášať jedine otec, ktorého záujmy nemôžu byť uprednostnené pred záujmom maloletého. Z uvedených dôvodov, sledujúc najlepší záujem dieťaťa, súd návrh otca na úpravu styku zamietol.

19. Pokiaľ sa týka návrhu otca na uloženie povinnosti starému otcovi pravidelne informovať otca o maloletom, súd má za to, že takúto povinnosť nie je možné podľa právneho poriadku uložiť náhradnému rodičovi. Hoci ustanovenie § 24 ods. 6 Zákona o rodine umožňuje rodičovi, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, domáhať sa na súde práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati, uvedené ustanovenie však upravuje vzťahy výlučne medzi rodičmi a nie je možné aplikovať túto úpravu v prípade náhradnej osobnej starostlivosti. Zároveň súd poukazuje na ustanovenie § 45 ods. 4 Zákona o rodine, ktorý vymedzuje rozsah práv a povinností osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pričom otcom navrhovanú povinnosť neupravuje. Súd tiež upriamuje pozornosť na ústavnú zásadu v zmysle ktorej: „nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá“, a preto súd nemôže svojím rozhodnutím priznať náhradnému rodičovi väčší rozsah práv a povinností, než mu určuje zákon.

20. Súčasne súd uvádza, že povinnosť informovať otca o maloletom nie je možné uložiť ani úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, nakoľko možnosť uloženia predmetnej povinnosti nevyplýva z nijakého právneho predpisu. V rámci náhradnej osobnej starostlivosti je kolízny opatrovník povinný v zmysle § 92 ods. 1 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy súdu, zasielať správu o deťoch zverených do náhradnej osobnej starostlivosti, pričom na plnenie tejto povinnosti bol vyzvaný správou Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 10.05.2023, ktorou súdny úradník požiadal o zasielanie predmetnej správy vždy ku koncu mesiaca jún a ku koncu mesiaca december, a vždy ak na strane mal. dieťaťa dôjde k takej zmene osobných pomerov, ktorá by odôvodňovala ďalšie konanie ohľadne starostlivosti o mal. dieťa. Súd konštatuje, že kolízny opatrovník si danú povinnosť riadne plní a predmetné správy sú zažurnalizované v spise sp. zn. 6P/32/2022.

21. Na základe uvedených dôvodov dospel súd k jednoznačnému záveru, že aj návrh otca týkajúci sa uloženia povinnosti starému otcovi či kolíznemu opatrovníkovi podávať informácie otcovi o maloletom je potrebné v celom rozsahu zamietnuť, nakoľko takúto povinnosť im zákon neukladá.

22. Záverom však súd dáva do pozornosti otcovi, že ako účastník konania vedenom na Okresnom súde Považská Bystrica, sp. zn. 6P/32/2022, má otec právo nahliadať do spisu, ktorého obsahom sú

aj budú správy z náhradnej osobnej starostlivosti o mal. A.. Takýmto spôsobom si teda otec môže zaistiť informácie o maloletom, ktoré požadoval či už od starého otca alebo kolízneho opatrovníka.

23. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov konania nárok.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia cestou Okresného súdu Trenčín, pracovisko Považská Bystrica na Krajský súd v Žiline v troch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis, §127 ods. 1 a 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).